

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อหารูปแบบการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินวิธีการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 วิธีการดำเนินงานวิจัย
- 3.2 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 แผนการดำเนินงานวิจัย
- 3.5 การดำเนินกิจกรรม

3.1 วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ขั้นตอนการเตรียมการด้านทีมวิจัย (นักวิจัยสถาบัน นักวิจัยในพื้นที่ ผู้ประสานงาน และนักศึกษาที่ร่วมวิจัย) เตรียมพื้นที่เป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 การเตรียมทีมวิจัย
- 1.2 การเตรียมชุมชน
- 1.3 เตรียมเครื่องมือและเก็บข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 ศึกษาดูงาน
- 2.2 การอบรมการใช้เครื่องมือ
- 2.3 ทดลองใช้เครื่องมือ

3. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสังเคราะห์หารูปแบบการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร

- 3.1 ประชุมสรุปสังเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา
- 3.2 หาแนวทางปฏิบัติที่ดีร่วมกันในระดับชุมชน

4. ขั้นตอนการทดลองใช้แผนปฏิบัติการ ติดตามผล ประเมินผล สรุปผลและถอดบทเรียน

3.2 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนที่ศึกษา คือ บ้านแจนแลน ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ขอบเขตที่จะทำการศึกษสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. บริบทของพื้นที่
 - 1.1 ประวัติของชุมชน
 - 1.2 สภาพภูมิศาสตร์
 - 1.3 การใช้ประโยชน์จากน้ำ

2. แนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้งตำบลแจนแลน
อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) การศึกษาข้อมูลเพื่อให้การดำเนินวิจัยสามารถออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการน้ำได้ใช้เครื่องมือการวิจัยหลายวิธี ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็น (ปลายเปิดและปลายปิด) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.4 แผนการดำเนินงานกิจกรรม

ตารางที่ 3.1 แผนการดำเนินงานกิจกรรมหลักของโครงการ

ขั้นตอนหรือกิจกรรมหลักของโครงการ/ ช่วงเวลาที่ดำเนินการ	ทำอย่างไร/ วิธีการดำเนินกิจกรรม
1. ขั้นตอนการเตรียมการด้านทีมวิจัย(นักวิจัยสถาบัน นักวิจัยในพื้นที่ ผู้ประสานงาน และนักศึกษาที่ร่วมวิจัยเตรียมพื้นที่เป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
1.1 การเตรียมทีมวิจัย (มกราคม 2560)	- ประชุมทีมงานวิจัยร่วมกับนักวิจัยในพื้นที่ - วางแผนการดำเนินการ ออกแบบเครื่องมือ แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและทิศทางในการทำงานร่วมกัน
1.2 การเตรียมชุมชน (กุมภาพันธ์ 2560)	- จัดเวทีประชุมคนในชุมชน เพื่อทำความเข้าใจถึงความจำเป็น วัตถุประสงค์ และรายละเอียดของโครงการวิจัย - วางแผนการดำเนินงานวิจัยร่วมกับคนในชุมชน โดยนำแผนการดำเนินงานวิจัยที่ทำไว้ แล้วนำเสนอต่อชุมชนเพื่อปรับให้เหมาะกับบริบทชุมชน - วางแผนการเก็บข้อมูลร่วมกัน - รับสมัครกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
1.3 เตรียมเครื่องมือและเก็บข้อมูล (พฤษภาคม 2560)	- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล - ลงพื้นที่เก็บข้อมูลบริบทของชุมชน และแหล่งน้ำ - กำหนดประเด็นและกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล - ทดลองปฏิบัติการเก็บข้อมูล - สังเคราะห์ข้อมูล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	
2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ (พฤษภาคม - มิถุนายน 2560)	- การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ - ประชุมถอดบทเรียนร่วมกัน
3. จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการหารูปแบบการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้งตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	
3.1 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ (กันยายน - ธันวาคม 2560)	- จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้พลังงานทดแทน - สร้างการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

	- ทบทวนสรุปประเมินผลการทดลองปฏิบัติการ
4. ติดตามผล ประเมินผล สรุปผล และถอดบทเรียน	
4.1 ติดตามผล ประเมินผล สรุปผล (ตุลาคม – ธันวาคม 2560)	- สรุปผลจากการนำแนวทางปฏิบัติการหารูปแบบการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้งตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์